

Das Latweefchu draags.

1846.

3. Jan.

1ma

lappa

Jauna gadda fabkumā.

1. Lab'deen', juhs mihti! Kā jums klahjāhs?
Kā dšihwojeet? Woi weffeli?
Woi behdas, raises jums eefsch mahjas?
Zeb woi jau wiffi laimigi?
Lai palihds jums, kas ween warr speht
Yee wiffahm leetahm palihdseht.
2. Ur gruhteem laikeem Deews muhs sohda,
Muhs tā, kà tehws, ween mihlodams;
Winsch gribb, lai wiffi winnu gohda
Un Jesu, kas irr gohdajams.
Lai wiffeem grehleem atfakkam
Un winnam weenam kalpojam.
3. Lai mehš nu lihds ar jaunu gaddu
Uzfakkam jaunu dšihwibu;
Deews dohs, ka mehš ne zeescham baddu,
Un pasneegs sawu palihgu.
Lai winnam klausam tikkufchi,
To luhdsam neapnikkufchi.
4. Gan Debbes-Zehws pahr wiffeem raudsifs;
Urr' fakka pats eefsch bihbeles:
„Kamehr wirs semmes deenas aufihs,
Wehl spihdehs faule, swaignites;
Buhs sehshana un plauschana,
Nakts, deena, seema, waffara.“
5. Mums tizzeht buhs teem Deewa wahrdeem,

Ras stahw tai swehtâ grahmatâ,
 Tohs allasch usnemt buhs par gahrdeem,
 Un turreht labbâ peeminnâ;
 Jo debbest, semme fadehdehs,
 Bet Deewa wahrdi pastahwehs.

6. Mehs Jesus wahrâ gribbam eefahkt
 Scho jaunu gabdu pawaddiht;
 Mehs Deewa nammâ gribbam eenahkt
 Jfswehtdeenâs un usklaufiht
 Tahs swehtas Deewa mahzibas,
 Ras mums par laimi eedohtas.
7. Rungs, pasneeds' tu mums swehtu spehku
 Pee wiffa labba pastahweht,
 No firds eenihdeht katru grehku,
 Un, tew paklaufscht, israweht
 Tahs uschnas, kas aug firsuinâ;
 Deews, schelligajs, nahz' palihgâ.

M. 3.

Bad's pehz Deewa wahrdeem.

Par leelu eepreezinaschanu mums bijuschi tee
 stahsti, fo weens Luterâ draudses mahzitajs, Nar-
 was wilssehtâ, paschâ Jggaunu semmes gallâ, is-
 stahsta par kahdahm isfalkuschahm dwehselehm
 starp karrâ-wihreem, un fo jums nu tad arri grib-
 bam isstahstiht par firds pamohdinaschanu un
 atspirgshanu.

Tas Narwas mahzitajs raksta tâ: Preeksch
 kahda laika weens Kreewu pulka karrâ-wirsneeks
 mannim to sinnu atstelleja, ka 70 soldati no Lu-
 terâ tizzibas to swehtu wakkâr-ehdeenu kahrojoht,
 un man lifke prassiht, par zif deenahm es win-
 nus warroht peenemt pee grehku subdseschanas.
 Es tam atbildeja, ka to ne warroht sinnaht, jo
 pee mums ne prassa tahdu fataaischanu, kas ar
 gaweschanu un ahriugu buhschanu ween, woi, kas
 kahdâ nosazzitâ laikâ ween noteek, bet tahdu, kas

firdi un pateefibâ noteef; lai stellejohr ween tohs zilwekus schurp. — Bija Wahzeeschi, Latweefchi, Jggauni no Zehrpatas un atkal no Rehweles puffes, un arri tahdi Lutera tizzigi, kas tik Kreewu wallodu ween fapratte. Alk mannas behdas, kad schohs zilwekus dabuju redseht, un tik prattu pa wahziffi, pa freewiffi, un druzin pa iggauniffi runnaht. Wan bij' ja-nopuhshahs: kad beigfees ta wallodu fajaukschana, kas Babelê zehlfusees? Kad nahks tas laizinsch, kurrâ wiffas mehles weenâ paschâ wallodâ flawehs to Zehwu un to Dehlu un to swehtu Garru? Bet jo masafi es prattu runnaht, sjosfpehzigaki tas. Kungs pars pahrrunnaja ar teem wahrdeem, kurrôs winsch zaur sawa swehta garra balsi wiffahm tautahm undwehselehm sawu prattu un padohmu dohd sinnamu. Par laimi mannim no Amerikas beedreem bihbeles tannis paschâs wallodâs, fo schee saldati runnaja, bija atstelletas. Kad es basnizâ biju runnais Deewa wahrduš pehz firds ismekleschanas un atgreeschanas no grehkeem, un katram noskummuscham grehzineekam grehku peedohschanu biju fluddinajis, es wiffus 70 saldatus ee-aizinaju sawâ kambari, faz-zidams, kas prattischoht lassihht, tas dabbuschoht weenu jaunu testamentu par mihlestibas dahwanu. Alk kahdu stundinu tē esinu nodihwojis! Ko esmu redsejis, fo firdi baudijis! Jo tahdu baddu, ne pehz maises, bet pehz Deewa swechteem wahrdeem, tahdu istwihkschanu un flahpschanu, ne pehz uhdens, bet pehz Deewa schelastibas, es, kamehr es mahzitaja animatâ esmu, wehl ne biju redsejis. Scho deenu, scho stundu es ne kad ne aisimirsichu. Papreeksch es ikkatru lassinaju. Widsemneeki, tik labbi

Latweeschi kà Zggauni, bij wiss-labbaki lassitaji, Zggauni no Rehweles gubernementes lassija pa widdam, zitti Zggauni un tee no Pinnu semmes; skaidri wis ne lassija, bet Kursemneeki bija wiss-sittaki; zitti pasmeedamees atbildeja, schee ne bohstabu ne pasihstobt; 5 Wahzeeschi no ammatneeku kahrtas islikkabs wehl siltaki un jo remdeni sawâ prahâ. Zkarrs, kas pratte lassih, nu dabbuja jaunu testamentu. Bet tâ bij ko redseht un dsirdeht. Wezs Latwees ar uhsu, kas gan tâ islikkabs, kà no zilweku usluhkoschanas un bailehm itt ne ko ne buhtu sinnajis, kas Turku un Pohlu karru kauschanas wiss-leelakas breefnas ar leelu firds-drohschibu bij pahrzeetis, tas tó Deewa grahmatu, ko winnam dewe, pee fruhim speede, to affarahm birstobt skubstija, un fazzija: Kungs, es juns pateizu, nu irr 12tajs gads, kamehr ne sawas tizzibas basnizu ne redseju, ne Deewa wahrduš sawâ wallodâ ne dsirdeju, ne pee sawa augsti teizama Kunga un Pestitaja galda ne warreju peeet. Dauds reisehm mannai dwehselei ilgojabs pehz eepreezinashanas un shehlastibas; dauds reises es no leelahm firds-bailehm mohzihts Deemu luhdsu, lai winsch man wezzam grehzineekam irr shehligs, un man dohd, ko es kahroju. Nu esinu atraddis, pehz ko manna dwehsele ilgojusees. Schi irr ta manta, kas darra baggatu un swehtiqu. Es juns pateizu, mans mihtajs kungs, no wissas firds un dwehseles.

Zits Latwees man stahstija, winsch, preeksch 13 gaddeem rekruschôs nodohts, no mihtas mahtes, schai gauschahm affarahm raudoh, effoh dabbusis maju luhgshanas grahmatinu. To effoh nes-

sis sawâ sohmâ pa wisseem zelleem Turku un Poh-
 lu karrâ. Gan dascha lohde effoht zaurgabjust
 zaur sohmu, gan daschu reis' lectus grabmatinu
 flappinajis, dauds reises to atkal effoht schahwejis,
 bet ta grabmatina tam par 10 gaddeem par lee-
 lu firds eepreezinaschanu bijuse. Beidsot preeksch
 gadda ta effoht fäschkibdufi gabbalu gabbalôs, tad
 winnam no tabs bij' ja-schkirrahs. No ta laika
 winnam leela ilgoschana effoht bijuse pehz teem
 dahrgcem Deewa wahrdeem sawâ Latweeschu wal-
 lodâ; un redsi, nu winnam ta grabmatu grabma-
 ta, ta mantu manta, dohta, no ka wairs ne schkir-
 schotees, kamehr nahwe nahf. — Bet (tà mahzi-
 tajs jo prohjam stahstâ) wehl ne kad ne esmu re-
 dsejis zilweku, kas par jaunâs testamentes dah-
 wanu tahds preezigs buhtu palizzis, kâ weenu Lat-
 weeri no Zelgawas pilssehtas, 26 gaddus wezzu.
 Es to ne kad ne aismirfischu, zil dauds reises
 winsch mannas rohkas butschaja, swahrkus skuhp-
 stija, mannu waigu un mannus zellus apglaudeja,
 pa freewiski sohlidans: schis ne mitteschotees,
 par mannim, par zeenigu mahiti un par manneem
 behrneem Deewu peeluhgt, Deews winnu arri
 paklausischocht; un winsch mannim wehl pateif,
 schoht pastarâ deenâ. — Bija arri stary teem
 septindesmitcem divi jauni saldati, kas Nihgâ
 kantonistu skohlâ bij bijuschî. Schee man isstah-
 stija, ka weens karra wirsneeks tohs dauds reises
 pahrunnajis, lai jel peenemmoht Kreewu tizzibu,
 tad scheem dauds laiziga labbuma tiffchoht. Bet,
 tà tas weens stahstija, bet meh's pastahwigi pa-
 likkam pee tabs skaidras tizzibas, par to muhsu
 tehwi sawas affinis irr islehjuschî, tà kâ es sa-

wai mihtai mahtei schkirshanas stundinâ biju ap-
 fohlijis, kas atraitne buhdama man ar affarahm
 pamahzija, lai es no tabs ihstenas wesseligas Dee-
 wa mahzibas ne kad ne atkahptohs. Abbi jauni
 zilweki, mahzibâ wehl ne bij' bijuschi, un sawu
 paschu wallogu tihri peemirfuschi, zittu wairs ne
 runnaja, kâ Kreewu wallogu ween. Nu schie
 man gauschi luhdse, lai es winnus peenemtu pee
 swehta wakkarina. Es, pahrraudsijis winnu pas-
 fes un billetes, winneem pehz puss-deenas likku
 nahft, un farunnadamees ar winnem, es atraddu,
 ka schie to Rungu Jesu pasihstoh un mihtlojoh,
 tapehz es winnus eeswehtija, un ohtrâ deenâ pee-
 nehmu libds ar teem zitteem feschdesmit astoneem
 pee swehta galda. Kad nu tâ zits par zittu ar
 mannim bija pahrrunnajis, mannim pateizis par
 to dahrgu Deewa dahwanu, un mannim ar firds
 swehtischanam un wehleschanam arri labbu dee-
 nu dewe, un kad es weens pats biju palizzis sawâ
 fambari swehtas dohinâs, firdi tâ kâ pahrdohma-
 dams uu baudidams wissu schie lastibu, ko tas
 Rungs mannim bij' fataisijis, reds' — klauksina
 atkal weens pee durwim. Genahft wezs wezs Ig-
 gaunu wihrs no Lohdes-pils-muischas pee Wal-
 kas, isstatahs kâ bailigs, mettahs zellâs un sak-
 ka tâ: ak, mihtajs kungs, juhs man wezzam greh-
 zineekam ne kahdu bihbeli ne schkinkojat, tapehz,
 ka es ne prohtu lassihft. Es nu gan esnu labbi
 wezs, un manna wezza galwa wairs ne mahzi-
 sees, kas man jaunibâ bij ja-mahzahs. Bet re-
 dseet, nahkoshâ pawassarâ mans karra deenesta
 laiks pa gallam, tad es us Iggaunu semmi at-
 greefschohs. Tur mannim irr seewa ar diwi behr-

neem. Dohdeet man no sçehligas firds to jaunu testamentu, ka es to saweem behrneem atnessu, lai tee paleef labbaki un deewa-bihjigaki par mannim. Ur leelu pateikschanu un preeku winsch fanehme sawu jaunu testamentu. Dhtrâ deenâ wiffi 70 dabbuja to fwehtu wakkar-ehdeenu.

Tai paschâ wakkarâ nahf pee mannim tas Kreewu wirfneeks un man pasakka tâ: klausaites, zeenigs mahzitajs, kâ man wakkar notikke. Es, tâ kâ apskaites par to, ka manni saldati par ilgi kaweschotees ar fwehta wakkar-ehdeena sanem-schanu, un bihdamees, ka tee par to ilgu laiku kahdu blehnu darbu ne darritu, ee-eemu pulksten' desmitôs-wakkarâ kohrtelu mahjâ. Bet kâ man bij' ja-brihnojahs. Wiss fluss, wiss meerâ, manna kasernes istaba tâ kâ par skohlu bij palikkusi. Wiffi pee grammatam. Zits fehsh us grihdes, zits pee krahss, zits lohgâ, katram jauna eeseeta skaisla grammatu rohkâs, ikkats lassa ar leelu us-mannischanu. Es praffju: kas tad tas irr? No kurrenes jums tahs grammatas? Schee atbild: tahs irr jaunâs testamentes, ko mehs ikkats sawâ wallodâ pahrtulkotu ar leelu firds-preeku no ta mihla mahzitaja kâ wiffu-dahrgaku mantu effam dabbutuschu. Sakkast, mihlajs mahzitajs, tâ winsch man praffija, kâ juhs warreat tahdu pulku skaisi eeseetu grammatu isdallihht bes maksas un lihdsibas? Es tam offizihram atbildeju tâ: mihlajs kungs, tas irr tas leels un dahrgs labbums muhsu Lutera draudse, ka mehs ikkatrai isfalkuschai dwehselei to wesseligu debbes maissi, tohs skaidrus Deewa wahrduhs bes leekahm peejauktahm zilwezi-

gahm mahnu-mahzibahm sneedsam, un tas irr bih-
 beles beedribu darbs un gahdaschana, ka katram
 zilwekam schi schehlastibas mantu tiktu rohkäs.
 Winsch atbildeja tà: ak tas man gauschi patihk,
 un es to isstahstischu sawam wirsneekam. — Tà
 schi deena bija pawaddita; tà ta ne-isnihziga Dee-
 wa wahrdu fehla bija iskaifita scho karra-wihru
 mihkstä fataifitâ firds semmè. Tà tas Kungs
 manni wahju kalpu bija zeenijis strahdaht ar leelu
 preeku un mihlestibu, winnam par gohdu, winna
 walstibai par wairoschanu. Manna firds bija at-
 spirdsinata, tà kà iskaltuse semme, kas pa pilnam
 augligu leetu irr dabbujusi; bet tohs augtus scho
 isdallitu bihbelu, scho karra-wihru firds un dsih-
 woschanas augtus ne sinnu, woi tohs wehl dab-
 buschu redseht; tomehr es winnus redseschu tanni
 augstä draudse, kad mehš wairs ne runnasim un
 Deewu teiksim ar zilweku mehlehem, kad wairs ne
 staigafim tizzeschanâ bet skattischanâ, kad no wis-
 fahm pafaules mallahm un tautahm beedroti dsee-
 dasim: tas Jehrs, kas tappe nokauts, irr zeenigs
 nemt spehku un baggatibu un gudribu un stip-
 rumu un flawu un gohdibu un pateikschanu.

R—r.

(Schai kappai pawaddons no puff-bohgena, fur las-
 fama sahlama pussa weenas pamahzifchanas, kam wirs-
 raksts: Tizzi eelsch to Kungu Jesu Kristu, tad tu un wiss
 taws namš muhschigi dsihwohs.)

Brihw drikkcht. No Wissemmes General-gubbernemente puffes:
 Dr. C. E. Napiersty.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 1.

3. Januar 1846.

Tizzi eeffsch to Kungu Jesu Kristu, tad tu
un wiss taws nams muhschigi dsihwohs.

(Ap. darbi 16, 31.)

Sahkama pufte.

„Kam lauschu juhs effeet?“ — Ta weens,
ohtrs juhs zetta dasch'brihd' waizajis, un juhs at-
bildejat: „Mehs effam tabs jeb tabs walsts lau-
dis,“ fa nu kuresch pee weenas woi pee ohtras
walsts laudim peederr. — Bet kad nu Deews
juhs waizatu: „Kam lauschu juhs effeet pehz fa-
was tizzibas?“ Ka tad juhs winnam atbildetu?
Laitkam juhs fazzitu: „Mehs effam Kristus laudis
pehz Lutera tizzibas; — mums irr fristiga tiz-
ziba.“ Un juhs pareisi atbildejufchi. — Bet, woi
juhs arri labbi sinneet, fo tas wahrds sime: „mehs
effam Kristus laudis?“ Woi juhs arri noproh-
teet, kahds swars schim wahrdam?

Es jums gibbu isstahsticht, zif swarrigs schis
wahrds. Klausheet manni, un leezeet labbi wehra.

I.

Juhs schaf pasaulé dsihwodami, ta fa zetta-
gabjeji effeet; tapehz juhs arri dseedeet:

„Zetsch irr man appatsch kahjahm,

Es trauzohs debbesis

Us preeku pilnahm mahjahm,

Scheit futtu pahrbandis;“

un tapehz swehtajs Apustuls Pahwils arri fakka:
Scheitan mums ne irr paleekams pilsfahs, bet
to nahkamu mehsh meklejam. (Ebr. 13, 14.) No

mahtes meefahm nahkufchi, juhs sawu dsihwibas-
 zekku staigajet kà zetta-gahjeji, un lihds ar jums
 dauds zilweki weenâ lahgâ sawu zekku staiga. Deerws
 wiffus irr skaitijis, un winna azzis sinn un reds
 wiffus. Laudis, kas us tam mahziti, fakka, ef-
 soht kairâ brihdi tik dauds zilweku schat pasaulê,
 kà khdam leelam kohkam lappas, kad winnam
 tuhkstohfschi leeli sarri, un katrâ sarrâ tuhkstohfschi
 masi sarri, un katrâ masâ sarrâ tuhkstohfschas lap-
 pas. Zik lappu tahdam kohkam, tik zilweku wee-
 nâ laikâ pasaulê dsihwo. Zeb, kad tewim tuhk-
 stohfschi bischu trohpi tawâ dahrsâ, un katrâ troh-
 pâ tuhkstohfschi putnini, un tai paschâ deenâ ik
 katras bittes islaistu tuhkstohfschus behrnus, un
 scheem tuhkstohfscheem behrneem ikkatreem buhtu tik
 pat leels spehks, kà paschahm mahtehm. Zik bi-
 schu tur irr, tik zilweku weenâ brihdi wirs semmes
 dsihwo. Naw wis wiffi weenadi pehz auguma
 un pehz seijas. Zitti leeli no auguma, zitti masi;
 — zitteem meesa balta, zitteem melna; zitteem pa-
 tumscha, zitteem raiba; — zitteem matti melni,
 zitteem ruddi, zitteem balti kà linni; — zitteem
 garri, zitteem ihfi un sprohgaini kà willa. — Kad
 tas Debbes-Zehws usskattahs no sawahm aug-
 stahm debbesim us scheem saweem zilweku behr-
 neem, tad tohs reds arri daschadâs dsihwes-wee-
 tâs. Zitti leelôs barrôs sagahjuschi, un sawas
 mahjas weenâ weetâ salikkufchi, dsihwo pilssehtâs
 kohpâ. Tahdas pilssehtas irr kà skudru-publi, fur
 zilweki pa eekschu un pa ahru mudsin mudsch.
 No schahm pilssehtahm steepjahs garri zetti us
 wiffahm puffedm, un arri tur zilweki nahk un eet,
 kà skudras us sawu publi. Zitti atkal dsihwo us
 semmehm sawâs mahjâs weenâ ohtrâ weetinâ, kà

katram dohdahs. Irr arri dauds un leelas tautas, fam mahju pa wissam naw; tee ar saweem lohpinceem un sirgeem wehl schodeem staiga weenâ ohtrâ weetâ, kâ tee wezz-tehwi Ahbraäms, Ishsaäks un Jehkabs. Irr arri dauds tauschu, kas gan drihs wissu sawu muhschu pa uhdens wirsu nodsihwo laiwäs un fuggös. Zittäs malläs laudis kahpele pa augsteem kalneem libds ar saweem lohpineem, zittäs weetas stary leddeem un sneegeem dsihwo. Wissi skattahs us debbesim, sinna-dami, ka Deews debbesis paher winneem walda, un winna azzis wissus reds. Ittin kâ Dahwid's fakka: „Das Kungs skattahs no debbesim us teem zilweku behrneem, raudsiht, arri jelle kas saprat-tigs buhtu, kas Deewu mekletu. (Ps. 14, 2.) Jo winna azzis rauga us ikkurra zekteem, un winsch reds wissus winnu sohtus. (Jhab 34, 21.) No winna nahk wissa labba dahwana un wissa pil-niga dahwinaschana, tapehz wissas azzis gaida us winnu, un winsch dohd teem winnu barribu sawâ laikâ. Deews atwerer sawu rohku, un pee-ehdina wissu, kas dsihwo, ar labbu prahtu. (Ps. 145, 15, 16.) Bet wissi schee zilwezini irr kâ zelta-gahjeji, winneem naw paleekamas weetas pasaulê, to nahka-mu winni mekle. Kamehr wehl ittin drohschi dsihwo, reds, — jau zelsch appalsch kahjahm winneem beidsahs. „Kâ sakkas lappas us weenu kuplu kohku, zittas tohp birdinatas, zittas atkal aug, tã patt tas irr ar meefas un affins; zitta nomirft, zitta atkal pee-aug.“ (Sir. 14, 18.) — Tee laudis, kas us tam mahzijuschees, fakka: Kad tu weenâ stundes-laizina diwi simts un feschpadsmit tubkstohschus zirtenus zirstu ar sawu zirwi, tad us katru zirteni buhtu weena dwehsele ar nahwi

aisgabjufi no schihs pafaules; tas isness us fa-
tru azzumirkli weenu mirreju. Zeb, kad tu sawâ
istabâ nosehdees klausees, ka pulkstens swanna,
un us to paschu brihdi nemmees muddigi skaitiht
sawâ prahâ, tà ka lihds tam laikam, kad pulk-
stens atkal swannih, tu buhtu isfkaitijis diwi simts
un feschpadsmit reises tuhkstohschus, tad tu warri
sinnah, zik zilweku katra stundes laizina ar nahwi
aiseet no schihs pafaules. Bet sinnam, tikpat
atkal peedsem. Deews ar sawu gudru prahtu

Gahsch un zett, un zett un gahsch,

Darr' masu leel', un leelu mas' ;

tas stahw winna sinna, winna rohkâ. Pafaule
wehl schodeen tik patt pilna lauschu, kâ pirnat'
bijuse. —

II.

Wissi schee zilweki no weena wihra un no
weenas feewas zehluschees. Ahdams un Gewa
irr tee pirni wezzaki wisseem zilwekeem. Kad
Deews wezzôs laikôs wissu zilweku tantu isnihzi-
naja ar uhdens-pluhdeem, tad jauns dsimmums
zehlehs no teem trim Noäsa dehleem: Sem, Kam
un Jawet. Gewa behrni isgabje pah to leelu
pafaules-dattu, ko sawz Afrii; Kama behrni dsih-
woja prett deenas widdu wiff-karstakâ semmê, ko
sawz Afriku, un Jaweta dsimmums gabje us wak-
fareem, us tahm fallahm un us Eiropu. Meh
effam no Jaweta dsimmuma. — Kaut weena teh-
wa behrni un no sawa Deewa glabhti un glab-
bati, tomehr tee zilweki sawu radditaju un tehwu
peemirfe un sawus paschus zettus staigaja, sawus
deewus istaifija un teem kalpoja. Winni klanni-
jahs preeksch mehmeem elkeem, kas winnu paschu
rohkü darbs bija. Tee tahdi bija, kâ Dahwid

fakka: To paganu elki irr fudrabs un selts. Teem irr mutte, bet tee ne runna, teem irr azzis, bet tee ne reds; teem irr aufis, bet tee ne dsird; ir ne kahda dwaſcha irr winnu muttê. (Ds. 135, 15.) Paſchi behrni farwu tehwu ne paſinne; un zif tur ne bij' nelabbas dsihwoſchanas, zif grehku tur ne raddahs! Weeni farwus zellus lohziya preekſch iſtaifſtahm un iſwusſchotahm elku-bildehm, — oh-tri peeluhdſe wiſſadus ſwehrus, lohpus, putnus, kuhkus, awoſchus, un fo Deews bija raddijis. Zitti uppureja no farweem lohpeem, woi no farweem ſemmes augteem; — zitti ne bihajaahs, nedſ farwus meeſigus behrnus uppureht. To brihd' ta bija, ka praweets Eſaijaſ rakſta: Redſ', tumſiba apklahj to ſemmi un krehſliba tohs laudiſ; tee wiſſi maldahs, ka awis, raudſidamees iſkatrs us farwu zellu. (Eſ. 60. un 53, 7.) — Weena tauta ween no Deewa iſredſeta un ſchehlota, ne pamette farwu weenigu dsihwu Deewu, bet tam kalpoja no pirmeem laiſeem, un Deewa ſchehlaſtiba winneem rahdija to labbu zellu; jo Deews ſuh-tija farwus praweefchus pa laiſu-laiſeem, ka tee wiſſus laudiſ lohziſu us Deewa zelleem. Schee bija tee wezzee Zuhdi.

Bet juhs paſchi noprohteet, zif maſ ſcho tauſchu bija prett to leelumu, kaſ paganu negantiba un tumſiba dsihwoja; — un paſchi Zuhdi ne paſtahweja wiſ farwa ſkaidribâ. Zeek reiſ winni ne atkahpehs no farwa Deewa! Zeek reiſ winni ne eegahje arri tai paſchâ paganu negantiba! Tapehz Deews pah winneem ſchehlojaahs: (Eſ. 65, 2.) „Zauru deenu es iſplehſchu farwas rohkaſ us pahrgalwigeem laudim, kaſ us weenu nelabbu zellu ſtaiga pehz farwahm paſchahm dohmaſcha-

nahm. Tee irr laudis, kas weenumehr mannis apkaitina.“

Rad nu Deews no sawahm augstahm debbesim stattijahs us saweem zilweku-behrneem, kahda patifschana, un kahds labs prahts tam warreja buht? — Winsch zilwekus bija raddijis us nenoseedsibu, un zilweks bij' eegahjis leelds grehds; winsch zilweku bij' raddijis pehz sawa gihmja ar prahtigu dwehseli, un zilweks pasaudeja to Deewa-gihmi, palikke ka swehrs, un wehl niknaks ka swehrs, jo pee zilwekeem bij' negohds bes galla. Brahlis brahli pohstija, seewas uppureja sawus behrnus, behrni kahwe sawus wezzakus. Deewa faulite spihdeja preezigi un spohschi, — bet zilweku firds-prahts bija leela tumfiba. Deewa rassa nahze no debbesim un slazzinaja wissu semmi, bet zilweku firds-tihruminsch palikke zeets, un ar niknahm sahlehmi pahraudsis. Waffara un seema, deena un nakts, fehshana un plauschana nahze un gahje pehz sawahm starpahm; Deews dewe agreju un wehleju leetu, un suhtija augligus gadus, — bet zilweki Deewam ne nesse ne kahdus auglus, kas Deewam buhtu par gohdu bijusch. Tas tehws debbesis sawu labbi apstrahdatu un swehtitu dahrsu bij' isdewis saweem behrneem, bet tee behrni ne atsinne tahdu labbumu, winni zehlehs prett sawu Deewu un Tehwu, zitti sawa nesiina, zitti ar grehzigu, launu firds-prahtu. „Lidamees gudri effoschi, tee par gefkeem irr tappusch; un to gohdibu ta ne-isnihziga Deewa irr pahrwehrtijusch eeksch kahdu gihmi, kas lihdsigs irr nihzigan zilwekam, un putneem, un tschetrkahnigeem lohpeem, un tahrpeem. Tee to Deewa pateesibu irr pahrwehrtijusch mellds, un tahs rad-

ditas leetas leelakâ gohdâ irr turrejuschi un tahm wairak kalpojuschî, ne kâ tam radditajam, kas irr augsti-teizams muhschigi." (Reem. 1, 22.)

Rahda patiffchana Deewam nu gan warreja buht pee saweem zilweku = behrneem? Deews ne usluhko ahriku gihmi, woi zilweks baggats woi nabbags, woi arrajs woi lohpu-gans, woi leels woi mass, woi fuggineeks woi pilssehtneeks, bet Deews usluhko zilweka firds. prahtu, kahds winsch pehz sawas tizzibas un pehz sawas dsihwoschanas. „No wisseem laudim, kas winnu bihstahs un to taisnibu padarra, tas winnam irr peenem-migs." (Apust. darbi 10, 35.)

III.

Bet zik neganti schee sawu Deewa-gihmi bija saudejuschi! Winni bija zilweki pehz meefas un lohzeffeem, bet negantneeki un swehri pehz sawas firds un dwehseles. To darrija tee eedsimti grehki; to darrija tas wels, kas winnu firdis bij eewilzees, un teem bij mahzjis sawus nelabbus darbus. Itin kâ swehtajs Apustuls Pahwils leezina, sazzidams (Reem 1, 28—32.): „Eâ, kâ tee ne irr zeenijuschî Deewa atsihschanu dabbuht, Deews tohs irr nodewis us pahrwehrstu prahtu, to darriht, kas ne flahjajs, peepilditus ar wiffas netaisnibas, mauzibas, blehdibas, negausibas, nifnuma, pilnus nihdeschanas, flepkawibas, bahrschanas, wiltibas, taunu eeraschu, mehlneschus, lischkus, Deewa-nizzinatajus, mehditajus, lepnus, leelitajus, taunuma-isdohmatajus, wezzakeem nepaflausigus, neprattigus, derribas-pahrfahwejus, besmihligus, nesaderrigus, neschehligus; kas to Deewa taisnibu sinnadami (ka tee, kas tahdas leetas darra, to nahwi nopelna) ne ween tahdas leetas darra, bet arridsan labbu prahtu turr pee teem,

kas to darra.“ No scheem fwehta Deewa-wihra Pahwila wahrdeem tu warri noprast, mihtais lasfitajs, kahdi nelabbi darbi pee paganu-landim robnabs; — un warri redseht, zik neganta un nejauka dsihwofchana pee teem irr. Tà tas arri bija taf widdû, fur mehš schim brihscham dsihwojam. Schè preeksch-laikâ dsihwoja laudis, kas elkus zeenija, un mahnu-tizzibâ un nelabbôs darbôs staigaja. Schè bija tahda patte tumfiba, kâ wiffâs paganu semmês. Deewa faulite gan spihdeja, bet zilweki sawu Deewu ne atsinne. Winneem bij' azzis, bet winni ne redseja; winneem bija aufis, bet winni ne dsirdeja, jo winni bij tã kâ faistiti wella walgôs.

Tad Deewam firds eeschehlojahš pahf saweem zilweku-behrneem, un winsch suhtija sawu paschu weenpeedsimmuschu Dehlu pasaulê, ka tas to pasauli atpestitu. Tit lohti Deewš mihleja pasauli, ka winsch sawu paschu weenpeedsimmuschu Dehlu dewe, ka wisseem, kas eetsch winna tizz, ne buhs pasust, bet muhschigi dsihwoht. (Zahn. 3.) Jesus Kristus peedsimme Betlemes pilsehtinâ preeksch 1845 gaddeem, Zuhdu semmê. Engelischî flaweja Deewu; wiffa debbes-draudfiba dseedaja: Gohds Deewam augstibâ, meers wirf semmes, un zilwekeem labš prahtš. Tee gannini preezajahš ar leelu preeku par to wahrdu, ko winni dsirdeja: Zums irr schodeen tas Pestitajš dsimmis, kas irr Kristus, tas Rungs, Dahwida pilsehtâ.“ — Gudri wihri, fehnini, no austruma semmes nahze, winnu peeluhgt. Anna teize Deewu, un wezajš Sihmeans fazzija: „Lai nu tawš kalps meerâ aiseet, kâ tu effi fazzijis; jo mannas azzis tawu pestischanu redsejuschas, ko tu preeksch wisseem laudim effi fataifijis: weenu gaismu, tohs paganus apgaismoht un taweem Israeta laudim par preeku.“ —

4.

(Weidsama puse us preekschu.)

Brihw drikkelt. No Widsemes General-gubernementes puffes:
Dr. C. E. Napiersky.